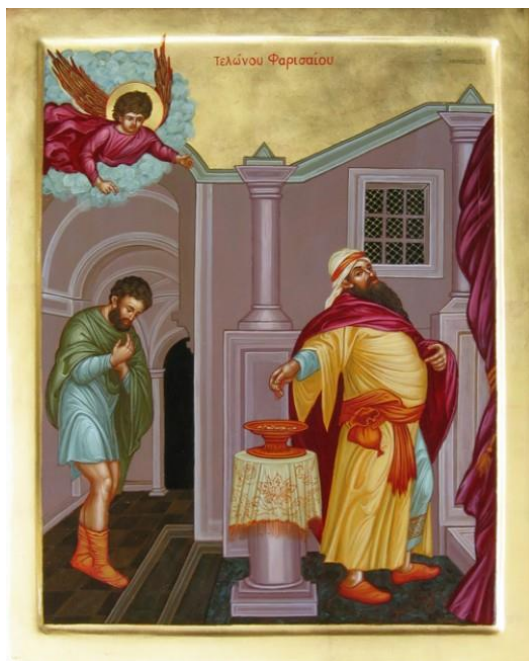

Τελώνης και Φαρισαίος

Του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου

«...Ἐχεις ὅμως καί τρίτη ὁδόμετανοίας. Κι ἀνέφερα πολλές ὁδοὺς μετανοίας, γιὰνά σοῦ κάνω μέ τήν ποικιλία τῶν ὁδῶν εὐκολη τή σωτηρία. Ποιά εἶναι αὐτή ἡ τρίτη ὁδός; Ἡ ταπεινοφροσύνη. Ἐχε ταπεινό φρόνημα καί ἐξάλειψες τό πλήθος τῶν ἁμαρτιῶν. Ἐχεις καί γι' αὐτήν ἀπόδειξη ἀπό τή θεία Γραφή, ἀπό τήν ἀνάγνωση τῆς παραβολῆς τοῦ Τελώνη καί τοῦ Φαρισαίου (Λουκᾶ 18, 10 ἐε.). Ἀνέβηκαν, λέγει, ὁ Φαρισαῖος καί Τελώνης στόναό νά προσευχηθοῦν καί ἄρχισε ὁ Φαρισαῖος ν' ἀπαριθμεῖ τίς ἀρετές του. Ἐγώ δέν εἶμαι, λέγει, ἁμαρτωλός ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, οὔτε ὅπως αὐτός ὁ Τελώνης. Ἄθλια καί ταλαίπωρη ψυχή, ὅλη τήν οἰκουμένη τήν καταδίκασες, γιατί λύπησες καί τόν πλησίον σου; Δέν σοῦ ἄρκεσε ἡ οἰκουμένη, κι ἔφτασες νά καταδικάσεις καί τόν Τελώνη; Ὅλους λοιπόν τούς κατηγορήσες καί δέν λυπήθηκες οὔτε τόν ἕνα αὐτόν ἄνθρωπο. «Δέν εἶμαι ἐγώ ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, οὔτε ὅπως αὐτός ὁ Τελώνης: Νηστεύω δύο

φορές τήν εβδομάδα, δίνω τό δέκατο ἀπότά υπάρχοντά μου στούς φτωχούς.»

Εἶπε λόγια ἀλαζονικά. Ἄθλιε ἄνθρωπε, καλά ὅλη τήν οἰκουμένη τήν καταδίκασες, γιατί κατηγόρησες καί τόν πλησίον σου Τελώνη; Δέν χόρτασες μέ τήν κατηγορία τῆς οἰκουμένης, ἀλλά κατέκρινες κι ἐκεῖνον πού ἦταν μαζίσου;

Τί ἔκαμε λοιπόν ὁ Τελώνης; Ὅταν τ' ἄκουσε αὐτά δέν εἶπε: «Σύ ποιός εἶσαι πού λές αὐτά ἐναντίον μου; Ἀπό πούγνωρίζεις τό βίο μου; Δέν ἔμεινες μαζί μου. Δέν ζήσαμε μαζί. Γιατί ὑπερηφανεύεσαι τόσο πολύ; Ποιός εἶναι μάρτυρας τῶν δικῶν σου ἀγαθοεργιῶν; Γιατί παινεύεις τόν ἑαυτό σου; Γιατί κάνεις χάρη στόν ἑαυτό σου;» Ὅμως τίποτε ἀπ' αὐτά δέν εἶπε ὁ Τελώνης, ἀλλ', ἀφοῦ ἔσκυψε, προσκύνησε καί εἶπε: «Θεέ μου, συγχώρεσέ με τόνάμαρτωλό», καί μέ τήν ταπεινοφροσύνη πού ἔδειξε ὁ Τελώνης δικαίωθηκε. Ἀντίθετα ὁ Φαρισαῖος κατέβηκε ἀπότό ναό στερημένος τή δικαίωση, ἐνῶ ὁ Τελώνης κατέβηκε πετυχαίνοντας τή δικαίωση.

Ἔτσι τά λόγια νίκησαν τά ἔργα. Γιατί ὁ ἕνας ἔχασε τήδικαίωση ἀπό τά ἔργα, ἐνῶ ὁ ἄλλος μέ τόν ταπεινό λόγο καί λογισμό πέτυχε τή δικαίωση. Ἄν καί βέβαια οὔτε ταπεινοφροσύνη ἦταν ἐκεῖνο. Γιατί ταπεινοφροσύνη εἶναι ὅταν κανείς, ἐνῶ εἶναι μέγας, ταπεινώνει τόνἑαυτό του. Αὐτό πού εἶπε ὁ Τελώνης δέν ἦταν λόγος ταπεινοφροσύνης, ἀλλά ἦταν ἡ ἀλήθεια.

Γιατί ἦταν ἀληθινά τά λόγια. Ἦταν πραγματικά ἀμαρτωλός. Πραγματικά πές μου, τί ὑπάρχει χειρότερο ἀπό τόν Τελώνη; Εἶναι πραγματευτής ξένης σοδειᾶς, καί μοιράζεται ξένους κόπους. Καί τόν κόπο

βέβαια δέν τόν προσέχει, ἐνῶ τό κέρδος τό μοιράζεται. Ὡστε ἡ ἁμαρτία τοῦ Τελώνη εἶναι ἡ χειρότερη. Γιατί τίποτε ἄλλο δέν εἶναι ὁ Τελώνης, παρά σκέτος ἐκβιασμός. Ἐκβιασμός χωρίς φόβο, ἁμαρτία νόμιμη, εὐσχημη πλεονεξία. Πραγματικά τί ὑπάρχει χειρότερο ἀπό τόν Τελώνη πού κάθεται στό δρόμο καί τρυγάει τούς ξένους κόπους; Ὅταν εἶναι ἡ ὥρα τῶν κόπων, καμιά φροντίδα ἐκ μέρους του, ὅταν ὅμως φτάνει ἡ στιγμή τοῦ κέρδους, ἀπό ἐκεῖνα πού δέν κόπιασε παίρνει τή μερίδα. Ὡστε, ἐάν ὁ Τελώνης, ἐνῶ ἦταν ἁμαρτωλός, πέτυχε τόση μεγάλη δωρεά μέ τήν ταπεινοφροσύνη του, πόσο πιά μεγάλη δέν θά ἐπιτύχει ἐκεῖνος πού εἶναι ἐνάρετος καί ζεῖ ταπεινά; Ὡστε, ἀνέξομολογηθεῖς τίς ἁμαρτίες σου καί ταπεινωθεῖς, γίνεσαι δίκαιος. Θέλεις νά μάθεις καί ποιός εἶναι ταπεινόφρονας; Πρόσεχε τόν Παῦλο τόν δάσκαλο τῆς οἰκουμένης, τόν πνευματικό ρήτορα, τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τό λιμάνι τό ἀκύμαντο, τόν πύργο τόν ἀσάλευτο, ἐκεῖνον πού μέ τό μικροκαμωμένο σῶμα του περικύκλωνε τήν οἰκουμένην καί σάν κάποιος φτερωτός περιέτρεξε αὐτήν. Πρόσεχε ἐκεῖνον πού ἔχει ταπεινό λογισμό, τόν ἀμαθῆ καί φιλόσοφο, τόν φτωχό καί πλούσιο. Ἐκεῖνον ὀνομάζω πραγματικό ταπεινόφρονα, ἐκεῖνον πού ὑπέμεινε ἀμετρήτους κόπους, πού ἔστησε ἀμέτρητα τρόπαια κατά τοῦ διαβόλου, πού κήρυττε καί ἔλεγε, «ἡ χάρις Του πρός ἐμένα δέν ἦταν χωρίς ἀποτέλεσμα, ἀλλά περισσότερο ἀπ' ὅλους κόπιασα» (Α' Κορ. 15, 10). Ἐκεῖνος πού ὑπέμεινε φυλακές καί πληγές καί μαστιγώματα, ἐκεῖνος πού σαγήνευσε μ' ἐπιστολές τήν οἰκουμένην, ἐκεῖνος πού κλήθηκε μέ οὐράνια φωνή. Ἐκεῖνος ταπεινοφρονεῖ, λέγοντας: «Γιατί ἐγώ εἶμαι ὁ πιά ἀσήμαντος ἀπ' ὅλους τούς ἀποστόλους, καί δέν εἶμαι ἰκανός νά ὀνομασθῶ ἀπόστολος» (Α' Κορ. 15, 9). Εἶδες μέγεθος ταπεινοφροσύνης, εἶδες τόν Παῦλο πού ταπεινοφρονεῖ, πού ὀνομάζει ἐλάχιστο τόν ἑαυτό του; Γιατί λέγει,

«ἐγὼ εἶμαι ὁ πῖο ἀσήμαντος ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, καὶ δὲν εἶμαι ἰκανὸς
νὰ ὀνομασθῶ ἀπόστολος». Γιατί αὐτὸ πραγματικὰ εἶναι ταπεινοφροσύνη,
τό νὰ ταπεινώνεται σ' ὅλους καὶ νὰ ὀνομάζει τὸν ἑαυτὸ του ἐλάχιστο...»

Πηγή: Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Καρέα.

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος (Καθηδρικός Ιερός Ναός Αγίας
Τριάδος Βύρωνος)